

MISSIV

Översikt

Härmed bereds tillfälle att inkomma med inlägg till Riksarkivets förstudie om *användning och hantering av underskrifter med elektroniska materiel och metoder*. I förstudien återfinns mer specifika läsanvisningar (a. 1.1). Denna remiss avser

- dels en kvalitetssäkring av förstudien,
- dels att förstudien blir grunden för Riksarkivets fortsatta arbete med bevarande och gallring av underskrifter med elektroniska materiel och metoder.

Syftet med att vända sig till remissinstanserna är därför att inhämta inlägg:

- Om den rättsliga utredningen (a. 3), varför lämplig målgrupp för remissen i detta avseende bör vara jurister och andra utredare som arbetar med frågor om underskrifter, och närliggande rättsliga områden, till exempel avtalsrätt, betrodda tjänster, formkrav, arkiver.
- Om begreppsapparaten (a. 4) och metod för bedömning av olika fall (a. 6), varför lämplig målgrupp för remissen i detta avseende bör vara jurister såväl som andra utredare, särskilt arkivarier och verksamhetsutvecklare.
- Om språk och andra förbiseenden, till exempel eventuella otydligheter, logiska fel, antaganden eller påstående som kan behöva närmare understödjas eller förklaras. Uppmärksamma att förstudien inte är avsedd att vara pedagogisk; den ska vara ett underlag för att ta fram mer specifika typer av handlingar utifrån specifika behov och målgrupper.

Avsikten med förstudien är:

- Att uppdatera och ersätta redogörelsen och analysen av gällande rätt i rapporten *Framställning och bevarande av elektroniska signaturer* (2014-10-07).¹
- Att införa begreppsapparaten (a. 4) och metodiken för att bedöma frågor om bevarande och gallring av underskrifter (a. 6).
- Att utgöra underlag för andra utredningar och vägledande stödmaterial, vilket kan innefatta generella föreskrifter om gallring och bevarande av underskrifter.

Vänligen inkom med era inlägg senast 2021-06-01 till

Riksarkivet@Riksarkivet.SE och ange i ämnesfältet att inläggen avser RA-KS 2021/18.

I den utsträckning det är tillämpligt, utforma era svar i enlighet med Regeringskansliets *Svara på remiss – hur och varför*.²

¹ Riksarkivet, *Elektroniska signaturer*, <https://riksarkivet.se/elektroniskasignaturer> (20210121). Den tekniska utredningen i rapporten är avsedd att uppdateras och ersättas av FormatE.

² <https://www.regeringen.se/rapporter/2009/05/svara-pa-remiss--hur-och-varfor/> (20210121)

Av betydelse vid utformningen av svar är att särskilt beakta följande:

- Allmänna och övergripande inlägg kan inleda eller avsluta ett remissvar, medan underrubriker i ert remissvar bör namnges efter de inlägg som berör särskilda avsnitt eller delar i förstudien.
- Att vi förstår dels *vad* som avses att förändras, dels *varför* förändringen behövs. Det behöver inte vara långa resonemang, men åtminstone ett sammanhang som kan förklara era slutsatser. Till exempel, genom att förklara *hur* förändringen kan ske istället och, eller genom att *hänvisa till ett källunderlag* som närmare berör frågan, ger stöd för argument eller ger belägg för påstående.

Tidigare utkast av förstudien

Tidigare utkast av förstudien har delats ut i olika sammanhang. Remissen avser utkast #3 (v0.3), vilket skiljer sig i vissa avseenden från tidigare utkast. Ändringar är emellertid inte avsedda i sak. Till exempel, det har tillförts ett par nya rättsfall, vissa mindre språkliga justeringar har gjorts på olika platser, och betydande omskrivningar och utökningar på andra platser, såsom avsnittet om bevarande av underskrifter (5.1.2) vilket därför bör särskilt uppmärksammas.

Övrigt

I förstudien förekommer gulmarkerade hänvisningar till *FormatE*.³ Dessa hänvisningar kommer att uppdateras när arbetet med *FormatE* har publicerats och har ett formellt namn och en datalogisk plats att hänvisa till.

Om Riksarkivets ansvar för förstudien och förhållandet till andra myndigheter med nära eller överlappande ansvar för frågor om underskrifter med elektroniska materiel och metoder

Förstudien har tagits fram inom *FormatE* i syfte att dels utforska befintliga, nya och återkommande frågeställningar, dels ta fram underlag för att kunna besvara frågor om bevarande och gallring.⁴ Verksamheter kan använda förstudien som källunderlag för vidare utredningar eller bearbetningar. Till exempel, *Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor*⁵ avser att utifrån förstudien ta fram handledning, vägledning, eller annat lämpligt stödmaterial för kommuner och regioner.

³ *FormatE*, tidigare ett projekt och numera benämningen på det fortsatta arbetet i verksamhetslinjen med att kontextualisera grundprinciper för val av format i föreskrifter, vägledning, och information som förbättrar förutsättningarna för att dels framställa, återge, och kontrollera elektroniska handlingar i ett visst tekniskt skick, dels utöva tillsyn, ge rådgivning och överföra elektroniska handlingar till arkivmyndighet eller motsvarande ansvarig för omhändertagandet av allmänna handlingar, dels elektroniskt arkivera elektroniska handlingar.

⁴ Se vidare förstudiens *Bakgrund* (a. 1.3).

⁵ Se vidare <http://www.samradsgruppen.se/> (20210121).

Riksarkivet ska enligt 1-2 §§ och 5 § *förordning (2009:1593) med instruktion för Riksarkivet* bland annat dels ha överinseende över den offentliga arkivverksamheten, dels ha en nationell överblick över arkivfrågorna och följa arkivverksamheten i landet, dels verka för att myndigheter under Riksarkivet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446), dels verka för en ändamålsenlig gallring av handlingar.

För Riksarkivet har förstudien därför betydelse för att kunna kommunicera internt och externt, tolka och värdera funktionella behov och krav som ställs på underskrifter för den arkivrättsliga bedömningen (arkivbeständighet) och sammankopplingen till tekniska krav (beständighet). Till exempel, att bevara urskiljbarheten, spårbarheten i första eller andra ledet, eller båda leden, och, eller det ursprungliga skicket.

Om Riksarkivet anammar förstudien kommer det fortsatta arbetet att främst vara avgränsad till att bevaka frågor som kan beröra *bevarande och gallring*. Utanför denna bevakning faller frågor som avser *användningen* av underskrifter. Till exempel, vilka handlingar som behöver en underskrift, eller vilken typ av underskrift handlingarna behöver. Den myndighet som har ett övergripande ansvar för sådana frågor är lämpligen Digg, vilken ska bland annat främja användningen av elektronisk identifiering och underskrift enligt 3 § *förordning (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning*. På samma sätt har andra myndigheter ett ansvar för användningen av underskrifter i allmänhet eller för särskilda fall. Exempel på det förra är Post- och telestyrelsen som tillsynsmyndighet för förordning (EU) 910/2014,⁶ och myndigheten för samhällsskydd och beredskap för frågor om säkerhet. Exempel på det senare är Bolagsverket för företag, Kammarkollegiet för upphandling, Lantmäteriet för fastigheter.

En verksamhet kan utgå från förstudien för att närmare utreda vad som gäller för verksamheten, men måste vända sig till den myndighet som har till uppgift, och vanligtvis ett bemyndigande, att ge närmare anvisningar om rättsliga krav på användningen av underskrifter, vilka krav som ställs på sådana underskrifter, och därmed vad som måste säkras för att påvisa underskrifternas giltighet. Först därefter kan Riksarkivet, och andra arkivmyndigheter eller andra med motsvarande ansvar, uttala sig om vad som krävs för att uppfylla ändamålen i 3 § arkivlagen. Förstudien kan här underlätta kommunikation mellan offentliga verksamheter, och deras behov och krav på underskrifter. Till exempel, att bevara urskiljbarheten av en underskrift ställer andra krav än att bevara spårbarheten och, eller det ursprungliga skicket.

Benjamin Yousefi
Jurist, utredare

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (eu) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.